

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Hieronymus, Sammelhandschrift - Cod. Aug. perg. 197

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jh.]

Hieronymus, Epistola CVIII

[urn:nbn:de:bsz:31-1685](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1685)

transstulerunt. Quintum helani quem nos excelsam dicimus.
sextum est iele quod in exodo legitur quiesc mihi me. septimum
adonai quem nos generaliter dnm appellamus. Octauum ia
quod in do tantum ponitur & alleluia extrema quoque sil-
ba sonat nonum tetragrammum quod ANE IEF W NETON
id est ineffabile putauerunt & his literis scribitur. IOO H&I E&I H&E
quod quidam non intellegentes propter elementorum simi-
litudinem cum in grecis libris repererint nisi legere con-
suerunt. decimum quod superius dictum est saddar & ingze
chihale interpretatus ponitur scire autem debemus quia eum
communis numeri sit quod & unus ds^{fic} uocetur &
plures adquam similitudinem celi qd appellantur & celum
id est sam maym. Unde & sepe interpretes uariant cuius
rei exemplum nos in nostra lingua habemus athanas thebas
salonas.

INCIPIT EPITAPHIUM SCAE PAULAE A HIERONIMO EDITUM

Sic uncta corporis mei membra uerterentur
in linguam. & omnes artus humana uoce reso-
narent. nihil dignum scē ac uenerabilis paulae
uirtutibus dicerem. Nobilis genere sed mul-
to nobilior scitate. Potens quondam diuitis.
sed nunc xpi paupertate insignior. Grecorum
stirps. soboles scorpionum. pauli heres. cuius uo-
cabulum trahit. medius. pēpitis. matris affri-
cana. uera & germana progenies. Romae
prensus tulit. bethleem. & auro tecta fulgentia

infirmis luti uilitate mutabit. Non mere
 mus quod talem amisimus. sed gratias agimus quod
 habuimus immo habemus. dō enim uiuunt omnia.
 & quōt quōd refertur ad dñm. infamilis numero con
 putantur. Quam quam amissio illius. celestis domus
 habitatio sit. que quamdiu in corpore fuit. peregrina
 ta est ad dñm. & uoce semper flebili querebatur dicens.
 Heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est. habitau
 cum habitantibus cedar. multum peregrinata est anima
 mea. Nec mirum si planxerit & se uersari in tenebris.
 hoc enim cedar interpretatur. cum mundus in maligno
 positus sit. & sicut tenebre illius. ita & lumen eius. lux
 que in tenebris luceat. & tenebre ^{eam.} non comprehendunt.
 Unde & illud crebrius inferebat. ad uena sum & peregrina
 na sicut omnes patres mei. Et iterum. cupio dissolui.
 & esse cum xpō. Quotiens autem infirmitate corpus
 cūli quam incredibili abstinentia & duplicatis contraxe
 rat ieiunij uexabatur. hoc in ore uoluebat. Subicio corpus mēū
 & infirmitatem redigo. ne alius predicans ipsa reproba inue
 niat. Et bonum est uinum non bibere. & carnem non man
 ducare. Et humiliavi in ieiunio animam meam. & totum
 lectum meum uersasti in infirmitate mea. & uersata sum
 in miseria. dum mihi cōfigitur spina. atq; inter doloris
 aculeos quos mira patientia sustinebat. quasi apertos sibi
 celos aspiceret loquebatur. quis dabit mihi pennas sicut co
 lumbe. & uolabo & requiescam. Testor ihm & scos ange
 los eius. ipsumq; proprie angelum qui custos fuit & comes

admirabilis femine . me nihil ingratiā . nihil more lau
dantium . sedque quid dicturus sum . protestimonio dicere
dicens
& minus esse eius meritis . quam totus orbis canit . sacer
dotes mirantur . uirginum chori desiderant . monacho
rum & pauperum turba deplangit . Vult lector bre
uiter eius scire uirtutes . Omnes suos pauperes pau
perior ipsa dimisit . Nec mirum de proximo & familiola .
quam in utraq; sexu deseruis & ancillis infra sororesq; mu
tauerat . ista proferre . cum eustochitum uirginem & deuotam
in xpō filiam . in cuius consolatione libellus hic cuditur . pro
cul a nobili genere . sola fide & gratia diuitem derelique
rit . Carpanus igitur narrandi ordinem . alii altius re
petant . & ab incunabilis eius ipsisq; utriusq; crepundis .
matrem b^e fillam . & rogatum proferant patrem . quorum
alter scipionum alter ^{ac} grecorum q; progenies est . Al
ter per omnes fore grecas usq; hodie & stematibus & di
uitis ac nobilitate agamemnonis fertur sanguinem
trahere . quiddecennali tro iam obsidione deleuit .
Nos nihil laudabimus . nisi quod proprium est . & de
purissimo scē mentis fonte proferatur . Quam quam
dn̄s & saluator in euangelio doceat apostolos . scisci
tantes quid sibi redditurus sit . qui omnia sua pro no
mine eius dimiserit . centuplum in presentiarum re
cepturos . & in futuro uitam eternam . Ex quo intel
legimus non laudis esse possidere diuitias . sed pro
xpō eas contemnere . non tumere ad honores . sed
pro di fide eos parui pendere . Vere quod pollicitus est

seruis suis & ancillis suis saluator reddidit in presenti
 Nam quia unius urbis contempserit gloriam. totius orbis
 pinione celebratur, quam roma habitantem nullus
 extra romam nouerat. latentem in bethlem & barbara
 & romana terra miratur. Cuius enim gentis homines
 ad sca loca non ueniunt. Quis autem in scis locis pre
 ter paulam quos plus inter homines miraretur inuenit.
 Et sicut inter multas gemmas pretiosissima gemma mi
 cat. & iubar solis paruos igniculos stellarum obruit. & ob
 scurat. ita obcunctorum uirtutes & potentiam. suam hu
 militate superauit. Minimaque fuit inter omnes ut
 omnium maior esset. Et quanto se plus deiciebat.
 tantomagis a xpo subleuabatur. latebat & non latebat.
 Fugiendo gloriam. gloriam merebatur. que uirtutes
 quasi umbra sequitur. & ad pettores sui deserens. appe
 tit contemptores. Sed quid ago narrandi ordinem
 preter mittens. dum in singulis teneor. non seruus pre
 cepto dicendi. Tali igitur stirpe. ^{generata} iuncta que e uiro
 toxotio. que hinc & iuliarum. altissimum sanguinem tra
 hit. unde & iam xpi uirgo filia eius eustochium iulia
 nuncupatur. Et ipse iulius a magno dimissum nomen
 iulo. Et haec dicimus non quod habentibus grandia sine.
 sed quo contemnentibus mirabilia. seti homines suscipiunt
 eos. qui his pollent priuilegiis. Nos laudamus. qui pro
 saluatore ista dispexerint. Et mirum in modum
 quos habentes parui pendimus. si habere noluerint.
 predicamus. His inquam mota maioribus & fecunditate

ac pudicitia probata viro primum. de inde propinquis & totius
orbis testimonio cumquinq; liberos edidisset blefillam. super
cuius mortē eam romę consolatus sum. paulinumq; sem & ammi
rabilem uirum. & proposita & rerum suarum pampatiam^{maclia} reli
quit heredem. atq; super obitum eius paruum libellum edidimus.
eustochium que nunc in seis locis uirginitatis & ceteris monale pretio
sum est. Rufinam que in maturo funere pium matris animū
consternauit. & toxotium per quem parere desiuit. ut intellege
res eam nondū seruire uoluisse officio conjugali. sed mariti
desiderio qui mares obtabat liberos obedisse. Postquam
uir mortuus est ita eum planxit. ut prope ipsa mortretur.
ita se conuertit ad domini seruitutem. ut mortem uideretur
eius optasse. Quidergo referam. amplę & nobilis
domus. & quondam opulentissime omnes pene diuitias in
pauperes erogatas. quid incunctos dementissimum ani
mum. & bonitatem & iam in eos quos numquam uiderat
euagantem. Quis inopum moriens. non illius uestib;
mentis obuolutus est. quos curiosissime tota urbe
perquirens. Damnum putabat si quisquam debilis
& esuriens. cibo sustentaretur alterius. Expolia
bat filios. & inter obiurgantes propinquos maiorem
se eis hereditatem. xpi misericordiam dimittere
loquebatur. Nec diu potuit excelsi apud scdm ge
neris & nobilissime familie uisitaciones. & frequenti
am sustinere. merebatur honore suo & corē laudanti
um declinare ac fugere festinabat. Cumq; orien
tis & occidentis epōs ob quasdam ecclesiarum dissensiones

quis^{clericorum} pauperum non eius facultatibus sustentatus e.

romam imperiales littere contraxissent. uidebat admirabi-
 les uiros xpi que pontifices. paulinum antiochen^{& cetera} epim. epi
 phanum salame cypri. que nunc constantia dicitur. quoru
 epihanum. & iam hospitem habuit paulinum in alia manen-
 tem domo. quasi proprium humanitate possedit. Quo-
 rum accensa uirtutibus. per momenta patriam discedere co-
 gitabat. non domus. non liberorum. non familie possessionum.
 non aliquid rei que ad se totum pertinet memor. sola fidei po-
 test & in comitata adherentum antonorum atq; paulorum
 pergere gestiebat. Tandemq; exacta hieme. aperto
 mari redeuntibus ad ecclesias suas episcopis. ipsa uero cum
 eis & desiderio nauigabat. Quid ultra differo. descendit
 ad portum. fratre. cognatis. ad finibus & quod his manifest
 liberis prosequentibus. Jam carbasa. tendebantur. ^{& de hinc}
 & remorum ductu nauis in altum protraheretur. pro
 auius toxotius supplices manus tendebat in litore. rufi
 na iam nobilis ut suas expectaret nuptias. tacens fletibus
 obsecrabat. & tamen ^{illa cor} sic. tendebat oculos ad celum.
 Pietatem in filios. pietas in dm superabat. Nesciebat se
 matrem. ut xpi probaret ancillam. Torquebantur
 uiscera. & quasi a suis membris distraherentur cum
 dolore pugnabat. In eo cunctis admirabilior
 quod magna uinceret caritatem. Inter hostium
 manus. & captiuitatis duram necessitatem. nihil
 crudelius est quam parentes a liberis separari. Hoc
 contra iura nature plena fides patiebatur. Immo
 gaudens animus appetebat. & amorem filiorum

& de hinc
 marie uincit
 pulchre capiti
 tibus.

maiore indm amore contempnens. insola eustochio.
quae & propositi & nauigationis eius comeserat quies
cebat. Sulcabat interim nauis mare & cunctis qui
cum ea uehebantur littora respicientibus. illa uer
sus tendebat oculos. ne uideret quod sine tormento
uidere non poterat. Fateor nulla sic amauit filios.
quibus antequam proficisceretur cuncta largita est.
ex here dansse in terra. ut hereditatem inueniret in ce
lo. Delata ad pontias insulas. quam clarissima quon
dam feminarum subdomitiano principe proconfessio
ne nominis xpi flauiae edomae. ille nobilitauit exilio.
Vidensq; cellulas in quibus illa longum martirium dux
erat. sumptis alijs iherosolima^{ca} sca loca uidere cupiebat.
Tardi ei erant uenti. & omnis pigra uelocitas. Inter
scillam & caribdim adriaticos se grediens pelagos. qua
si per stagnum uenit metonem. ibique refocillato pau
lolum corpusculo. & sale tabentes artus in litore
ponens. per maleas & creteram sparsas perequora^a cla
das. & crebris freta concita terris. post hrodum &
liciam. tandem uidit cyprum. Ubi & sci ac uenera
bilis epifani pedibus prouoluta. decem ab eo diebus
retenta est. non in refectionem ut ille arbitrabatur.
sed in opus di ut rebus probatum est. Nam omnia illius
regionis lustrans monasteria. pro ut habere poterat.
refrigeria sumptuum fratribus dereliquit. quos amor
sci uiri. de toto illuc orbe conduxerat. Inde breui
cursu transfetauit seleutiam. de qua ascendens

antiochiam. sc̄i confessorisq. paulini modicum caritate deten
 ta. media hieme calente ardore fidei femina nobilis
 que prius eunuchorum manibus portabatur. a sella sedens
 profecta est. Omitto s̄ris coeles & fenicis iter. neque h̄m odepolyca
 inimo deporicum eius disposui scribere. ea tantum loca nomi
 nabo que sacris uoluminibus continentur. Britto romana
 colonia & antiqua urbe s̄ido ne derelicta. insareptis lictore
 helis est ingressa turrulam. in qua odorato dno saluato
 re. per arenas t̄m in quibus paulus genua fixerat. per
 uenit ad cobo. que nunc ptolomais dicitur. & per campos
 magedo iosis necis conscios. intrauit terram philistin.
 mirata ruinas dor. urbis quondam potentissimę. & uer
 sa uice stratonis turrem ab herode rege iudeę in honore
 cesaris augusti. cesaream nuncupatam. In qua corneli
 domum. xpi uidit ecclesiam. & philippi edicalas & cubi
 culum quatuor uirginum prophetarum. De anti pa
 trida semi rutum opidulum quod patris ex nomine hero
 dis uocauerat. & lyddam uersum indiospolim. dorcadis
 atque gneg resurrectionem. ac sc̄itatem inclitam. haud
 procul ab ea arimathia uiculum ioseph. quidam sepeliuit
 & nebe^m urbem quondam sacerdotum^{um} nunc tumulis
 occisorum. Lopen fugientis portum iung. & ucali
 quid perstringam de fabulis poetarum. reliquis ad
 saxum androme de expectatrice in. reuetoque
 tanere nicopolim. que prius emmaus uocabatur.
 apud quam in fractione panis cognitus est dñs. Ileo
 phe domum in ecclesiam deduxit. Atque inde

proficiens ascendit bethoron inferiorem & superi-
orem. urbes ad lamone conditas & uaria postea
bellorem tempestate deletas. ad dexteram aspiciens
hailon & gabaon. ubi hiosus filius naue contra quinque
reges dimicans. soli imperauit & lunus & gabonitas
abdolum & insidias federis impetrati. in aquarios. lig-
narios que damnauit. in gabaon urbe usque ad solum
diruta paulolum substitit. recordata peccati eius
& concubinis infrusta diuise. & tribus beniamin
trecentos uiros propter paulum apostolum reseruatos.
Quid diu moror ad leuam mausaleo helens derelicto
que a benorum regina infame populam frumento
iuuaret. ingressa est hierosolimam urbem trinoman
nam ierusalem. ^{hieru.sale.} que ab helio postea adriano derui-
nis & cineribus ciuitatis. in heliam suscitata est.
cumque proconsule palestine. qui familiam eius
optime nouerat. premissis a paritoribus iussisset
parari pretorium. elegit humilem cellulam
& sancta loca tanto ardore ac studio circouit.
Quasi ad reliqua festinaret. a primis non possit abduci.
prostrataque ante crucem quasi pendentem dnm cer-
neret adorabat. Ingressaque sepulchrum resurrecti-
onis. osculabatur lapidem. quem ab hostio sepulchri
amouerat angelus. & ipsum corporis locum in quo
dñs iacuerat. quasi sitiens desideratas aquas fidei ^{fideles}
ore lambebat. Quid ibi lacrimarum. quantum
gemitum quid doloris effuderit. testis est cuncta

iherosolima testis ipse dñs quem rogabat. Unde egrediens
 ascendit sion. Quis narrem uel in speculam uestitur. hanc ur-
 bon^{quondam} expugnabat et edificauit dauid. Unde ^{de} expugnata scri-
 bitur. Uacobi ciuitas aribel id est leodi et quondam foras si-
 ma quam expugnauit dauid. De ea quae edificata est
 fundamenta eius in montibus scis. Diligit dñs portas sion
 super omnia tabernacula iacob. Non eas portas quas hodie
 cernimus. In fauilla & cineres dissolutas. Sed portas quibus
 infernus non praualeret et per quas ad xpm credentium in-
 greditur multitudo. Ostendebatur illi columna ecclesiae
 porticum sustinens. Insecta oruore dñi atq; unctus duentur
 flagellatus; monstrabatur locus ubi super centum uiginti
 credentium animas sps scs discendisset. Ut iohelis uatici-
 niuū conpleretur. Deinde pro facultatula sua pauperibus
 atque seruis pecunia distributa perrexit in bethleem.
 et in dextram partem itineris fecit ad sepulchrum rachael
 in quo beniamin non ut mater uocauerat moriens benoni
 hoc est filius doloris mei. sed ut pater prophetauit in spū
 filium dextre procreauit. atque inde specum saluatoris
 introiit. post quam iudic sacrum uirginis diuersorium
 est tabulum in quo agnouit bos possessorem suum et asi-
 nus presepe dñi sui. ut impleretur illud quod in ea ^{de} pro-
 pheta scriptum est. Beatus qui seminat super aquas
 ubi bos et asinus calcant. Ne audierit iura ^{cruciam u}
 bat cornere ^{se} fidei oculis infantem pannis ^{itias di. esse}
 in uolutum uagientem in presepe dñi adorantes ^{um popu}
 magos stellam fulgentem de super matrem uirginē ^{eccle}

nutricium sedulum Pastores nocte uementes ut uide-
rent uerbum quod factum fuerat. & iam tunc euangelista
iohannis principum dedicarent. In principio erat uerbum
& uerbum caro factum est. Paruulos interfectos herodem
seuentem. ioseph & mariam fugientes in egiptum mixtisque gaa-
dio lacrimis loquebatur. salua bethlem domus panis in qua
natus est ille panis quide celo descendit. salua eufrata re-
gio uberrima atque ΕΥΦΡΑΤΗ cuius fertilitas
di est, de te quodam michias uaticinatus est. & de bethlem
domus eufrata. nonne minima es in milibus iuda. ex te mihi
egredietur qui sit princeps isrl. & regressus eius ab inicio
& diebus stermitatis. propterea dabis eos usque ad tempus
parientis pariet & reliquis fratrum eius conuertentur ad
filios isrl. In te enim natus est princeps qui ante luciferum
natus est. Cuius de patre natiuitas omnem excedet
etatem. & tam diu In te clauici generis origo permansit.
Donec uirgo pareret. & reliquis ppti credentis In xpm con-
uertentur ad filios isrl. & libere predicarent, uobis. oportebat
primam loqui uerbum di. sed quoniam repulistis illud
& indignos uos iudicastis eternae uite. ecce conuertimur
ad gentes. Dixerat enim dñs. non ueni nisi ad oues per-
ditas domus isrl. & eo tempore iacob super eo
uetera uerba completa sunt. non deficiet princeps
amouerat de iuda. & dux de femoribus eius. donec ueniat
dñs. iacob cui repositum est. & ipse erit expectatio genti-
um. Bene dñs iurauit bene uota faciebat
dicens. sicut uero In tabernaculum domus meae

Instrumentum. fontem reperit euangelium. ^{ntes} ^{unde}
atq. Inde ad dexteram transit ab eis uenit euangelium
escho. l. que in botram uertitur, unde in testi erat ut
monus terre fertilissime. & in ripam eius ^{quidi}
cit. corollar calcaui solus. & de gentibus uis non fuit
mecum. exploratores botram miris magnitudinis porta
uerunt; Hec post longum spatium intrant sarre cellu
lam. uident cunabula isac. & uestigia quercus habraham.
sub qua uidit diem xpi & statutus est; atq. Inde consurgens
ascendit hebron. hęc est caria darbe. Id opidum uirorum quat
tuor abraham isaac & iacob & adam magni quem ibi conditum
iuxta librum hiesu hebrei autumant; licet pleriq. calep^h quas
fum pucent. cuius ex latere memoria demonstratur. noluit
pergere ad caria darbe sepher id est in oculum litterarum. quia
contemnens occidentem litteram repererat spm uiuificantem.
magis quē: mirabatur superiores & inferiores aquas quas ^{possessione}
thoni hel filius isphor nezened: paustali terra & arida. susce
perat. & quarum ductur. sic eos prioris instrumenti agros faciebat
in riuos. ut redemptione ueterum peccatorum. In aquis baptis
mi reperirent. alitero die orto iam sole stetit in super cilio
capbaraz boruche id est uilla benedictionis. quem ad locum abra
ham dnm profecutus est. unde latam despiciens solitudinem & ur
ram quondam sodome & gomorre & adams & seboim contempla
ta est. bēlsam uineas in engaddi & segor. & uitulam con
ternantem que prius hale uocabatur. & in zoaram id est par
uulum ferro sermone translata est, recordabatur speluncas
loch. & uersa in lacrimas uirgines socias ammonibat. cauendum

o esse

XII

ē utrum in quo ē luxuria cuius opus moabitur sunt & amanite;

O iuhereo Inmedi em ubi sponsa cubantem reperit sponsum & ioseph
 inebriatus ē cum fratrib; suis. Reuertar iherasolimam & ptheccuam
 at q; amos rualantem montis oliueti crucem luce aspiciam de quo
 saluator ascendit ad patrem. in quo pannos singulos uac^e a rusa
 in holocaustum dñi crema batur. & cuius ^{emir.} xp̄iabat populū isrl.
 In quo iuxta ezechi hel corubim de templo transmigrans octam
 dñi fundauerunt. Ingressa sepulchrum lazari marthe & marie
 uidit hospitem. & b & h fage uillam sacerdotalem & maxilla
 rum & locū in qua pullus lasciuens gemaum dñi frena suscepit.
 A postolorū q; stratus uestib; mollia terga p̄buit ad seden dñi. recto q;
 tanere descen debat hiericho. cogitans illud de euangelio uul
 neratū & sacerdotib; ac leuitas. mentis feritate p̄tor euntibus.
 clementiam samarite id est custodis qui seminecem in positū
 iumento ad stabulū ecclē repostauit. & locū ad eum in quo d̄ in
 ter p̄tatur sanguinū. qui amultus in eo sanguis crebris latro
 nū infundebatur incur sibus. & arborem si como rum zacher.
 id bona poententiae opera quib; cruenta dudum & noxia
 rapinis peccata calcabat. Excelsumq; dñm de & celso uistu
 tū intuebatur. & iuxta uiam cecorum loca qui receptis lumi
 nib; utriusq; populi credentis in dñm sacramenta p̄ mise
 rat. Ingressa hiericho uidit urbem quē fundauit iahel
 in ab̄iram p̄p̄mo genito suo & cuius postas posuit in segūb
 no uissimo filiorum; Intuita est castra galgala. & acer uū
 p̄putiorū. & secunde circū cisionis mysterium; & xii. la
 pides quide iordaynis illuc translata alueo. xii. apostoloz
 fundamenta firmauerunt. & fontem quondam legis ama

fundauerunt.

risimum & sterilem que ueras heliseus sua conchuit sapientia.
& indulcorem ubertatem que conuertit; Uix noxtran
si erat feruentissimo ^{actu} & uenit ad iordanen. stetit in ripa flumi
nis & orto solo. solis iusticie recordata est. quomodo in medio
iordanis alueo sic sacerdotis posuerunt uestigia; & ad helie
atq; helisei imperium stantibus; & utraq; parte aquis iter
unde p̄buerit. pallutasq; diluio aquas. & totius humanam
generis interfectione maculatas. suo dñr mandauerit bap
tismate. Longum est si uellim de ualle achor dicere. id e
tumulus atq; turbarum. in qua furtum & auaritia con
demnata est. & de heli domodi. in qua sup nudam hu
mum nudus & paup dormiuit iacob. Et posito sub caput
lapide qui in zacharia un oculos habere describitur. & isa
ia lapis dicitur angularis. Uidit scalam ad celum usq; tenden
tem. in qua dñs desup nitebatur. ascendentibus p̄rigens manu
& negligenter desublimi precipitans; Sepulcra quoque in
monte effraim iesu filii in aue & eleazari filii aaron sacer
dotis eregione uenerata est. quorum alter conditus e in tra nant
sare. a septentrionale parte montis gaas. alter in gaab filii
sui sinees. satisq; mirata est. quod distributor possessionum.
sibi montane & aspera elegisset; Quid narrem silo in quo al
tare dirutum hodie que monstratur. & a p̄tibus abinarum
aramulo trib; beniamitica p̄cucurrit. Transiit sic hem
non ut pleriq; errantes legunt sic har. que nunc ne polis nun
cupatur. & latere montis garizim & structa circ̄ putheum
iacob; intrauit ecclesiam sup quo dñs residens. stansq; & o
suriens samaritane fide satiatus e. que. V. mor sicarum

uolumina uiris. & sexto quē se habere iadabat errore do si
 ther derelicto. uerum mes siam & uerum reperit saluatore;
 Adq; inde de uestens uidit. xii. patriarcharum sepulcra & se
 basten. id est samariam quē in honore augusti ab herode greco
 sermone augusta est nominata; ibi stiti sunt helisus & abdias
 pphēa & quo maior int̄natos mulierum non fuit bapusta io
 hannis; ubi mul̄tis intremuit mirabilib; nāq; cernebat
 demones uariis rugire cruciatib; & ante sepulchro sco ulula
 re homines ^{moſe} luporum uocibus. latrare canum. fremere latro
 nū. sibilare serpentium. mugire taurorum. Alios rotare
 caput & postergum terga & uesti cerni tangere. suspensis q;
 pede feminis uestis non defluere in faciem. miserebatur
 omnium. & p̄ singulos effusis lacrimis. xpi de mentiam de
 p̄cabatur. & sicut aſce ^{erit} in ualida ascendit pedib; monte.
 in cuius tuiabus speluncis p̄secutionis & famis tempore.
 abdias pphēa centum pphēas aluit pane & aqua ^{Inde} otto
 ranere p̄ cucurrit nazaram nutriculū dñi canaam & ca
 pharnaum signorum ei. familiares. Ha cum thi beri
 ader. nauigante dño sci ficatū. & solitudine in qua mul
 ta pp̄lorum milia paucis saturati sunt panib; & dereli
 quis uescentium repleti sunt cophini. xii. tribuum
 isrl̄. ascendeat montem thabor. in quo trans figuratus est
 dñs; aspiciebat p̄cul montes hermon & hermonim
 & campos latissimos galilee. in quib; s̄i sara & omnis ei.
 & exercitus barach uincente p̄stratus est. torrens cison qui
 mediam planiciem diuidebat. & opidum iuxta naim
 in quo uidue suscitatus est filius monstrabatur.

Dies me prius quā sermo deficiat & si uoluerō cuncta p̄currere
que paula uenerabilis fide. in credibili puatā ē. Transibāt
ad egiptum & inter ^{atq;} socohā apud fontem samson quide mo
lari maxillae dente p̄duxit. Subsistam parum p̄ adherentia
hora collūm. ut refocilatus. uideam moratū sepulchrum
quondam michēpphāe. & nunc ecteam & exlatere derelin
qua chor reos & getheos mare sauidum ea & lachis. & p̄ arenas
mollissimas p̄ gentium uestigia subtrahentes. latamque he
remi uastitatem. ueniam ad egipti fluum sior qui inter p̄
tatur turbidus. & quinque egipti transeam ciuitates. que lo
quuntur lingua chananthidi & terra gessen. & campos thaneor
in quibus fecit d̄s mirabilia in quib; & urbem nooq; postea
uersa ē in alexandriam & opidum dñi n̄tiam in quo purissimo
uistutum n̄tro sordes cottidie lauantur plurimorum. Quod
cū uidisset occurrente sibi scō & uenerabili epō ysiodoro
confessore & turbis innum̄erabilib; monachorum. e quibus
multos sacerdotalis & leuiticus sublimabat gra d. l̄xabat
quidem ad gloriam dñi sed se indignā tanto honore fatebatur.
Quod ego narrem. macharius ar senites. sara pionas. & reliqua
columnarum xpi nomina. cuius non intra un̄t cellula quorum
non pedib; aduoluta est. & p̄ singulos scos xpm se uidere crede
bat. & quicquid in illos contulerat contulisse in dnm l̄xabat.
Mirus ardor & uix in femina incredibilis fortitudo. oblitā sex
us & fragilitatis corpore inter tot milia monachorum cū puellis
suis habitare cupiebat. Et forsitan cunctis eam suscipientib;
in p̄tass & nisi ma ius scorum locorum traxisset desiderium atq;
pp̄t feruentissimos estus. Depelsio maiaman nauigatione

10596

pueniens tanta uelocitate ^{pe} uersa ē ut auēs putares. Neq̄ multo
post in scā bēthleem mansura p̄ p̄ua angusto p̄tri ennum man
sit hospitiū. Donec exstueret cellulas ac monasteria: & diuer
sorium peregrinorum iuxta uiam conderet. In qua maria
& ioseph hospitiū non inuenerunt. Hic usq; iter eius de
scriptum sit. quod multas uirginib; & filia comite pagrauit.
Nunc ^{uifus} uinctus latius describatur. que ipsius ppria est. in qua
& ponenda dō iudice ac teste p̄fiteor. me nihil adderem
nihil in maius & tollere mora laudantium. Sed nererum
& cedat fidem mutare & trahere & ne apud detractores. &
genuino me semp̄ dente rodentes fingere putaret cornicem
mēs sopi alienis colorib; adornare. que prima xpianoru
uirtus est. Tanta se humilitate deiecit. ut qui eam uidis
set. & p̄ celebritate nominis uidere gestisset. ipsam eē non cre
deret. sed ancillarum ultimam. & cōnsuetas choris uir
ginum cingeretur. & ueste. & uoce. & habitu. & incessu minima
omni uenerat. Num quā post uiri mortem usque addidem
dormitionis cū ullo comedit uirō. Quā uis eam semper
ret & in pontificali ^{scilicet} culmine positum. Balnear nisi per
ditans. adit. Mollia & iam ingrauisima febrē lectuli
strata non habuit. Sed sup̄ durissimam humum stratis culci
olis quiescebat. Sed tamen illa qui er dicenda est. que uigi
b; pene orationib; dies noctes q; iungebat. Illud implens
dep̄ salteno. lauabo p̄ singulas noctes lectam meū. la cri
mis meis stratum meū rigabo. in qua fontes crederes lacri
marum. ita leua peccata plangebatur. ut illa grauisimo
rum criminū crederes ream. Cumq; anobis crebrius

XXI moneretur ut parceret oculis ut eos seruaret euangelicelec-
tionis aiebat. Turbanda est facies: quā contracti p̄ceptū
purpurisso & cerusa & stibio sepe depinxi adfligendū:
corpus quod multis uacabat delicis, longur risus p̄p̄xi
conpensandus fluxum: mollia lintheamina & sinea p̄ci-
osissima asperitate cilici cōmutanda: qui & uiro & sc̄to
placui nunc placere xpo desidero; Sunt tales tantas
q; uirtutes castitatem in illa uoluerō p̄dicare: sup̄ fluur
uideor; In qua & iam cū secularis eēt. omnium rom̄e matro-
narum exemplū fuit, q̄ ita segeffit, ut numquā ^{de} illa & iam
maledicorū quicquā auderet & fama confringere. nihil
animo eī clementius. nihil erga humiles blandius fuit;
Non appetebat potentes: nec tamen sup̄ bos & gloriolam que-
renter fastidio dispituebat; Si pauperem uiderat susten-
tabat. Si diuitem ad benefaciendum cohortabatur. libe-
ralitas sola excedebat modum: & usuras tribuens. euer-
sam quoque sepe faciebat; ut nulli stiperrogantium de-
negaret; fateor errorem meum. cor in largiendā eēt p̄su-
sio arguebam; illud p̄ferens de apto. non ut alius refrigeriū:
uob̄ autē tribulatio: sed & equalitate in hoc tempore ^{ut} ur̄a
abundantia sit ad illorum inopiam. & illorum abundan-
tia sit ad ur̄am inopiam; Et hoc de euangelio saluatoris;
Qui habet duas tunicas dēt ^{alibi} non habenti. & p̄uidendum eēt
ne quod libenter faceret. semp̄ facere non possēt; Multa
q; huius c̄modi que illa mira uerecundia & sermone par-
cissimo dissoluebat. Testem inuocans d̄m sepius
nomine cuncta facere. & hoc habere uoti ut mendicans

100 97

ipsa moreretur, ut unū nummum filis nondimitteret, & in
funere suo aliena sindone inuolueretur ad extreme mum
infererat; Ego si p̄xiēro multos inueniam qui mihi tribu
unt ^{iste} mendicans, si a me non acceperit, quē ei possū & iam
de alieno tribuere, & mortuus fuerit a quo ei anima requi
ratur; Ego cautior in re familiari eē cupiebam, sed
illa ardentior fide ^{totō} saluatoris animo iungebatur. Et pau
perem dnm̄ paup̄ spū sequebatur, reddens ei quod acce
perat, p̄ ipso paup̄ effecta; Deniq; consecuta est quod
optabat, & in grandiaere alieno filiam dereliquit, quod
adhuc usq; debens, nō uir uiribus, sed xpi se fide ^{et} miseri
cordia reddi turam; Solent pleriq; matronarum bu
cinatorib; suis dona conferre, & in paucos ^{largitatem} p̄ suscipi manu
accoris rētrahere, quo illa omnino carebat uitio; ita
enim singulis suam pecuniam diuidebat, ut singulis ne
cessarium erat; Non ad luxuriam, sed ad necessitatem;
Nemo ab ea pauperum uacuis reuersus ē, quod optine
bat nō ad diuiciarū magnitudinē, sed prudentia dispen
sandi; Illud semp̄ replicans; Beati misericordes, quō
ipsi misericordiam consequentur; & sicut aqua extinguit
ignē, ita ^{extinguit peccata} elemosina; Et facite uobis amicos de iniquo mā
mona, qui uos recipiant in x̄or̄nata tabnacula; & date eli
mosinā ^{ecce} & oña munda sunt uob; & uerba danielis regem
nabuchodonosor sermo ^{ne} monentis; ut elemosinis redime
ret peccata sua; Nolebat in his lapidib; pecuniam effun
dere, qui cū terra & s̄do transtauri sunt, sed in uis lapi
dib; qui uoluntur sup̄ terram; De quib; in apocalip̄ sin

io hannis ciuitas magni regis & structur, quor in sa firum
& 7 marag dum & iaspidem & ceteras gemmas ee uer ten
dor scriptura commemorat; Uerum hec possunt com mu
nia ee cu paucis. & sciens diabolus non in sommo uirtu
tu culmine posita; Unde loquitur ad dnm. post amis
sam iob substantiam. post euersam domu. post liberos
interfectos corum pcorio. omnia que habuerit homo da
bit panima sua. Sed & tende manum tua. & tange
ossa & carnes eius. nisi in faciem benedixerit tibi. Sci
mus plerosq; dedisse eli mosinam. sed de proprio corpore
nihil dedisse. porrexisse egentib; manum. sed carnis uo
luptate superatos. de albas see. que foris erant. & de intus
plenas fuisse ossib; mortuoru; At non paulatim. que tan
te continentiae fuit. ut ppe mensuram excederet. & debi
litatem corporis nimis ieiunus a labore contra heret.
que & ceptis festis dieb; ut xoleum in cibo accepert;
ut & hoc uno & cetera mar & ur. quid de uino & liquamine & pis
cib; & lacte ac melle & ouis & reliquis que gustu suauiasunt
iudicant; In quib; sumendis quidam se abstinentissimos
putant. & si his uentrem ingurgitarunt. totam in pudicitia
am suspicantur. Semp uirtutes sequitur inuidia ferunt
que sumos fulgora montes. Nec mirum si hoc de hominib;
loquar. cu & iam dnr nr phariseoru zelosus crucifixus &
omnes sci emulos habuerint; In paradiso quoq; serpens fuerit.
cuius inuidia mors introibit in orbem terrarum. Susci
tauerat ei dnr ad ad idu meum. qui eam colafizaret. ne se
& tollerent. & quasi quodam stimulo carnis sepius admoneret
rk

nemagnitudo^{ne} uirtutū altius sapere & aliorum uirtus
 feminarum se in excelso credere & constitutam ego
 aiebam laboris eē ceden dum & dandum in fame
 locū quod fecisset iacob in fratre suo esau & dauid
 in p̄tinacisimo inimicorum saul quorum alter meso
 potamiam fuerit. alter ^{se} alio filis tradiderit. mallem
 hostib; quā in uicis subiacere, at illa iuste responde
 bat; hoc dices si diabolus contra seruas dī & ancil
 las non ubiq; pugnare & ad om̄a loca fugientes pre
 cedere. si non locorum scōrum amore reuere & &
 bēhlem meam in altera reperire posse^m parte
 terrarum; cur enim non patientia liuorem superē^z
 Cur non humilitate frangam supbiam & patientia
 maxillam alteram offeram; Dicente paulo. uincite
 in bono malū; Nonne ap̄ti gloria bantur. quan do
 p̄ dno passi sunt contumeliam; Nonne ipse salua
 tor humiliavit se. formam serui accipiens. & factus
 obediens patri usq; ad mortem & mortem crucis. ut
 nos sua passione serua re; iob nisi certas se & uicis
 se in p̄lio non accepisset coronā iustitiae. nec audis
 set ad dno. putas me aliter tibi locutū quā ut ut ap̄a se
 rer iustos. Beati dicuntur in euangelio qui p̄secuti
 onem patiuntur p̄pt̄ iustitiā; secura sit conscientia
 quod non p̄pt̄ peccata patimur. & ad flicto in se to
 materia p̄miorum ē. Si quando peccator fuisset in i
 micus. & usq; ad uerborum iurgia p̄silisset. illud psalte
 ri decantabat. cum consistere ad uer sum me peccator.

ob mutui & filii bonis; & rursum; Ego autem quasi surdus
non audiebam; & quasi mutus non aperiens os suum & factus
sum quasi homo non audiens. nec habens in ore suo increpa-
tiones. In temptationibus; deuteronomio^{no} mihi uerba uolebat;
Temptat uos dominus deus uerax ut sciat si diligatur dominum deum de toto cor-
de uestro & de tota anima uera in tribulationibus; & angustis;
et saepe replicabat eloquia qui ab lactati estis & lacte qui
abstracta bubere. in tribulatione super tribulationem spectate.
Speret super spem ad huc pusillum propter malitiam labiorum propter
linguam malignam & scripturae testimonium in consolati-
one suam differerebat. Ablactatorum esse eorum qui ad
uirilem & aetatem peruenissent in tribulatione super tribulati-
one sustinere. ut spem super spem mererentur accipere.
Scienter quomodo tribulatio patientiam operatur. patientia pro pa-
tione pro patientia spem. spes autem non confundat; & quod si is
qui foris est noster homo corrumpitur. ille qui intus est in reno-
uetur & in presentiarum momentaneum & leue tribulati-
ones nostras. & aeternae gloriae pondus operatur in nobis;
Non aspicientibus; que uidentur. sed que non uidentur.
que enim uidentur temporalia sunt. que autem non uidentur
& aeterna sunt. Nec longum forte tempus & uiam si hu-
mane impatientiae & arduum uideatur. quidem statim
sequatur auxilium dicentis. tempore opportuno & audi-
uit. & in die salutis auxiliatus sum tui; Nec dolo salabra
& linguas iniquorum esse in excusandas. cum domino adiutore lae-
mur. & ipsum audire debeamus monente. pro patientiam
uam possidebitis animas uaras; Et non sunt condigne

99

passiones presentis seculi ad futuram gloriam que reuelabitur
in nobis; Et alibi ut ^{suberitate} patienter agamus in omnibus que accedunt
nobis; patientem enim ^{uirum} multos prudentia; qui ad pusillam
mis est uehementer insipiens in laboribus; & crebra infirmita
te dicebat, quando infirmus sum. tunc ^{fortis} potens sum; Et habe
mus thesaurum istum in uasis fictilibus; Donec mortale hoc indu
at immortalitatem; Et cor corruptiuum hoc uestiat incorrup
tionem; Et iterum; sicut super abundantiam passionis christi in
nobis. Ita & christi abundantia & consolatio; Ac de in
de; ut ^{muta} totius passionum estis. ita & consolationis eritis;
In me ut gurgulione cantabat. quare tristis es anima mea & qua
re ^{gre} conturbas me; Spera in domino quo confitebor illi
salutari ^{bas} re uultus mei dominus meus. In periculis loquebatur.
Qui uult ^{uine} uenire post me neget seipsum & tollat crucem
suam ^{car} & sequatur; Et iterum qui uult animam suam sal
uam facere perdat eam; Et qui perdidit animam suam propter
me. saluam eam faciet; Quando dispendia rei familiaris.
& euersio totius matrimoni nuntiabat. aiebat, quid enim
prodest homini. si totum mundum lucrifecerit. & animam suam damni
habuerit; aut quam dabit homo commutationem pro anima sua;
& nudus exiit de utero matris mee. nudus redeam; Sicut
domino placuit ita factum est. sit nomen domini benedictum; Illud
nolite diligere mundum. nec ea que in mundo sunt. quoniam omne
quod in mundo est desiderium carnis est. & concupiscentia
oculorum est. & superbia uite huius. que non est ex patre sed ex
mundo est; Et mundus transiet & concupiscentia eius;
Scio et scriptas infirmitates grauissimas liberorum & maxime

toxi sui que diligebat plurimū; Cū que illud uirtute complex
se turbata sum & non sum locuta; in hęc uerba prorupit. Qui
amat filium ^{suū} aut filiā ^{supremā} non ē me dignus. & orans ^{ad} dñm
loq̄bat̄, possi de filios mortificatorum. qui p̄te cotidie mor
tificant corpora sua. Noui suscitō n̄rā quendam quod genus
hominū uel p̄ntiosissimū ē. quasi dēnuolum nuntiasse ut p̄
nimio seruire uirtutū. quib;dam uideretur insana & cerebrū
illius dicerent confouendum; Cuius respon
dit
teatrum facti sumus mundo & angelis & hominibus;
Nō stulti p̄pt̄ xpm̄. sed stultum dī hominib; sapi
us ē; unde & saluator loquitur ad patrem
Tusas insipientiam meā. que in euangelio & p̄
qui quasi mentis in potem ligare cupiebant cecū & aduer
sarius uillabant dicentes; Demonium habes iem & sama
ritanus. & in beelzebub principem demonio tuorum
eiecit demonia. Sed nos audiamus aptm̄ cōortantem.
hęc ē gloria n̄rā testimonium conscientie n̄rę; quō in sci
tate & in sinceritate & in gratia dī conuersati sumus in mun
do; Et dñs dicentē ad aptos. Ideo mundus odit uos. quō
non estis de mundo. Si enim essetis de mundo. amaret uos
mundus quod suum erat. Et ad ipsum dñm uerba uestebat.
Tunosti cordis abscondita & hęc om̄a uenerunt sup nos & n̄
sumus oblitati. nec iniqu; egimus in testamentā tuā; Nec
aduersum ē r̄ro. cor n̄r̄m. & p̄pt̄ te mortificati sumus to
tadie. reputati sumus ut oues occisionis. Sed dñs auxili
ator n̄r̄ non timebo quid homo faciat mihi. legem enim. fili
honora dñm. & confortaberis. & extra dñm nullū timueris

his & talibus testimoniis quasi armatura dei & aduersus omnia
 quidem uitia sepe capite instruebat se contra inuidiam
 seu entem. & patiendo iniurias furorem in irati dei peccatoris
 mitigabat. Denique usque ad diem mortis & huius patientiae
 & aliorum zelus omnibus patuit. qui suum nihil auctorem & cum
 emulu ledere nitatur in se & ipsum proprio furore bachatur.
 Sicam & de ordine monasterii quomodo scorum continentia in suum
 uestit lucrum. Seminabat carnalia ut mactere & spiritalia
 dabat terrena ut celestia tollere. Breuia concedebat. ut peris
 & aerna mutare. post uiro rum monasterium quod uis. tra
 diderat gubernandum plures uirgines quae sediuersis puin
 tuis congregarat. Tam nobiles quam medi & infimi generis
 inter turbas monasteriaque diuisit. Itadum daret ut in
 opere & in cibo separate psalmis & orationibus iungerentur.
 Post aut cantatum quod signo uocabatur ad collectam nulli
 resedere licitum erat. Sed prima uelint primas ueniens.
 ceterarum operiebatur pudore. & exemplo ad laborem eas
 puocans non terrore. Mane hora tertia sexta nona uespe
 ra. noctis medio per ordinem psalterium habebant. Nec
 licebat cuiquam sororum ignorare psalmos. nec non descrip
 ta rursus cotidie aliquid dicere. Die tantum dominico
 ad ecclesia pcedebant. & cuius habitabant latere. & unum
 quodque agmen matrem propriam sequebatur. atque inde
 pariter reuestentes. instabant operi districto. & uel sibi uel
 ceteris indumenta faciebant. Si qua erat nobilis. non permittebat
 de domo sua habere comitem; ne uxor^{pl}um actuum memoriam
 lasciuientis in fructum errorem refricarem antiquum & crebra

✶ distributo

901
confabulatione renouare. Unus omnium habitus. lintheamine ad
tergendas solū manus utebantur. Auiris tanta separatio ut a
spadomb; quoq; eas seungere. nec ulla dare occasio ne lingue
maledice. que scos carpere solita ē. & insolatū delinquendi;
si qua uetardior ueniebat ad psalmos. & in opere pigrior. uariis
eam modis aggredebatur. Si erat iracunda blandis. si paciens
correptione. illud apti imitans. Quid uultis in uirga ueniam
ad uos. an in spū lenitatis & mansuetudinis. Excepto uictu ad que
uestitu. Nullā habere quid pati ebat. Dicente paulo. habentes
uictū ad que uestitū his contenti sumus. ne consuetudine plus ha
bendi preberet locū auaritie. que nullis expleatur opib; & quan
to amplius habuerit. plus requirit; & neq; copia neq; inopia mi
nuentur. Iurgantes inter se sermone lenissimo federabat. las ci
uentem adulescentularum carne crebris & duplicatis frange
bat ieiunus. Malles eas stomachum dolere quā mentem. :
: Si uicis & aliqua compaorem. contractione frontis. & uultus tristitia. quebat errantem.
: dicens mundiciam corporis atq; uestitus. anime ee in mundicia

Et turpe uerbum atq; lasciuam. nūquā de ore uirgino pfo
rendum; Quib; signis libidinosus animus ostenditur. & p
terio rem hominē interioris hominis uitia demonstrantur.
Quā linguosam & garrulam ac peccata rixisq; pspexerat dilec
tari & sepius commantam nolle conuesti. inter ultimas & ex
tra conuentū sororum ad fores triclinii orare faciebat. & sepa
ratim cibum capere. ut quā obiurgatio non correxerat emen
dare pudor; factū quasi sacrilegium detestabatur. Et
quod int̄ seti homines uelle ue putatur uel nihil hoc in mo
nasteris grauis simū ee dicebat delictū. Quid memorem ele
mentiam & sedultatem. egrotantē quas miris obsequis

& ministeris confosuebat. Cūq; alius languentibus large
 preberet omnia & esum quoq; ciborum & carnum. Si quando ip
 sa egrotaret non sibi indulgebatur & in eo in equalis uidebatur.
 Quod in alius clementiam in se duritiam commutabat; Nulla
 iuuenum puellarum sano & uegeto corpore. tantę secede
 rat continentiae. quā ipsa fracto & senili debilitatęq; cor
 pusculo. Fateor in hac re p̄natiōr fuit. ut sibi non parce
 ret. ut nulli cederet ammonenti. Referam quod & p̄tius sū.
 mense iulio fruentissimis estibus incidit in aridorem febris.
 & post desperationē cū di misericordia respirasset & medici
 psuaderent obrefectionē corporis uino opus eē tenui
 & paruōne aquā bibens in idro p̄m uesteretur. Et ego clam
 rogarem beatum papam epifanium. ut eam moneret im
 mo conpelleret uinum bibere. Ut erat prudens & soler
 tar ingenu statim sensit insidias. & subridens in eum eē quod
 ille diceret intimaunt. Quid plura cum beatus pontifex
 post multa hortamenta & iussus forasq; reuerti mihi quid egis
 set. Respondit tantum p̄fici ut sem homini pene sua se
 rit ne uinū bibam; hęc refferō. quod inconsideranter & ul
 tra uires sumpta honora p̄bem. monente scriptura: sup te
 onus ne leuaueris. sed quod mentis eius aridorem & desi
 derium fidelis anime & hac ^{quo} que p̄bare uellim p̄seueran
 tiam dicentis; stituit in te anima mea quā multi p̄liciter
 tibi caromea; Difficile ē modum tenere in omnibus.
 & uere iuxta philosophorum sententiam

MECOTHTEC APETAITY. PWA MI KAKAI AI.
 Reputantur quod nos unce & broui sententiola & primere

MECOTHTEC APETAITY TEP BOA AI KAKAI AI

III X

possimus. nequid nimirum que in contemptu ciborum tantam ha-
beat pertinaciam; In luctu miser erat. & suorum moribus frange-
batur maxime liberorum. Nam & in uiri & in filiorum dor-
mitione semper perterrita est. & cum os stomachum que
signaret. & matris dolorem crucis interitur in passionem
lenire. superabatur effectus & credulam mentem parentis
uiscera consternerent. Animo que uiuens. fragilitate
corporis uincebatur. Quod semel languor arripens.
longo tempore possidebat. ut & nobis inquit & uicinem.
& sibi discrimina afferret. in quo illa laxabatur pro mo-
mentis commemorans; Miser ergo homo quis me
liberavit decorum ostendit huius; Dicat prudens
lector plaudibus me uita perationem scribere. Testor
ihm cui illa seruiuit. & ego seruire cupio. me in utraque parte nihil
fingere. sed quasi xpianum de xpiana que sunt proferre. id est histo-
riam scribere pane gratum & illius uitia aliorum esse uirtutes
utique loquar secundum animam meam & omnium sororum ac fratrum
desiderium quoniam diligimus & absentem querimus.
Ceterum illa impleuit cursum suum. fidem que seruauit & nunc
fructur coronam iustitiae. Sequitur agnum quocumque uadit.
Saturatur que esuriunt. & laeta decantat. Sicut au diuimus
ita & uelimus in ciuitate domini uirtutum in ciuitate dei nostri. O beata
rerum commutatio. fleuit ut semper rideret. Disperxit lacus con-
tra totum fontem domini repperit; uestit ac ilicio est. ut nunc albis
uestibus uteretur. Ut diceret. scidisti saccum meum & in du-
isti me laeta. Cinerem sicut panem manducaui. & poti-
onem meam cum flexu miscebam. Dicens. fuerunt mihi

lacri memet pane die ac nocte. ut in eternū angelorum
 uer ceretur pane. & caneret. Gustate & uideate quō sua
 uis ē dñs. Et eructuauit cor meū uerbū bonū. dico ego
 operame regi. Et isaie immo dñi p̄esaiam insecerne
 re & uerba compleri. Ecce qui seruiunt mihi manduca
 bunt. uos autē esurietis. Ecce qui seruiunt mihi bibunt.
 uos autē sitis. Ecce qui seruiunt mihi labuntur. uos
 autē confundemini. Ecce qui seruiunt mihi exultabunt
 in p̄ gaudio. uos autē clamabitis ob dolore cordis & p̄p̄t contri
 tionē spūs ululabitis. Dixera^{nt} lacus eam semp fugisse
 contritos. ut fontem dñm reperiret ut possit & la cantare.
 Sicut ^{chr̄p̄t̄} desiderat ad fontes aquarum. ita desiderat ani
 mamea ad dñm. Quando ueniam & apparebo ante faciem dñi.
 Tangam ergo breuiter. quomodo hereticorum scenosof deui
 ta uerit lacus & eos instar habuerit & h̄nicorū quidam
 uxoratus ^{sc̄} callidus. atq; ut sibi uidebatur doctus. ac sci
 olōs monesciente cepit ei p̄ponere questiones & dicere.
 quid peccauit infans. ut ademone corripatur. in qua
 & ate resur reduri sumus. in ipsa quam orimur. Ergo nu
 tricib; post resurrectionē opus erit. si in altera nequa
 quā erit resurrectio mostuorū. sed trans formatio in
 alios. Diuersitas quoq; sexus masculinis ac femine annon
 erit. si erit sequentur & nuptie & concubitus. sc̄ & gene
 ratio si non erit sublata diuersitate sexus. eadem cor
 pora non resurgunt. ad grauat ^{sc̄} terrena habitatio sen
 sum multa ^{cōgr̄m} curantem. sed tenua & spiritalia dicente
 apto. seminatur corpus animale. resurgit corpus spiri
 tale

Sicut animamea
 ad dñm fonte uiuū

Ex quib; omnib; pbare cupiebat rationales creaturas ob que
dam uitia & antiqua peccata in corpore ee delapsas. & p
diuersitate ac mentis peccatoru. tali uel tali conditione
generari; uel corporum sanitate gaudere. & parentum
diuitiis ac nobilitate. uel in morbidas carnes & domus in
opum uementer poenas pristinorum lu erent delicto
rum. & presentis sclo atq; corporib; quasi carcere clude
rentur; Quod cu audis set & ad ^{me} & uisisset: indicans ho
minem. mihiq; incubisset necessitas nequissime uipere
ac mortifere bestie resistendi. De quib; psalmista co memo
rat dicens: Ne radar bestis animam confitentem tibi &
increpadne bestias calami qui scribentes iniquitatem lo
quuntur contra dnm mendacium. & eleuaunt in excelsum
os suum; conueniome & orationib; qua decipere nitentur
breui interrogatione conclusi. Utrum crederet futura
resurrectione mortuoru annon; qui cu se credere respon
disset. In tali; eadem resurgunt corpora: an altera; cuq;
dixisset eadem scis citatus sum: in eodem sexu an in altero;
Ad interrogata reuerti ad instar colubri huc atq; illuc
transferenti capud ne feriretur. quia in qua tacer: ego
mihi ptererpondebo. & consequentia inferam; Si non
resurgat mulier ut mulier. neq; masculus ut masculus.
non erit resurrectio mortuoru. quia sexus membra ^{& mem}bra
totu corpus efficiunt. Si aut sexus & membra non fue
rint. ubi erit resurrectio mortuoru que sine sexu constat
& membris; porro si corporu non fuerit resurrectio. ne
quaqua erit resurrectio mortuoru. Sed & illud quod

corpore

de nuptiis obicit: sicut dem membra fu erunt sequi nuptias a
 saluatore dissoluitur. Erratur: nescientes scripturas neq;
 uisum di. In resurrectione enim mortuorum non
 nubent neque nubentur: sederunt similes angelorum,
 Ubi dicitur non nubent neq; nubentur: sicut diuersitas
 demonstratur. Nemo enim de lapide & ligno dicit: non
 nubent neq; nubentur: quoniam naturam nubendi non habent;
 sed de his que possunt nubere: & xpi gratia ac uirtute non
 nubant. quod si d. posueris: quomodo ergo erimus similes
 angelorum: cum inter angelos non sit masculus & femina:
 bre uiter auscultat: non substantia nobis angelorum: sed con
 uersationem & beatitudinem remittit. Quomodo &
 iohannis baptista: ante qua decollaretur angelus appellatus e.
 & omnis scia uirginis di & iam in isto seculo uita in se & primus
 angelorum: quando ergo dicitur: eritis similes angelorum: simili
 tudo p mittitur: natura mutatur. Simulq; responde quo
 modo illud interpretaris: quod tho mar dmi resurgens palpa
 uerit manus: & uiderit latus lancea uulneratum; & petrus in
 litore stantem conspexerit dnm & fauu mellis ac pastem as
 sis piscis comedentem: qui stabat p ^{habebat} sedo pedes: qui monstrauit
 latus uulneratu: utiq; & uentrem & pectus habuit: sine qui
 bus non sunt latera uentri & pectori coherentia: qui lo
 cutus lingua & palato accidentib; loquebatur. Sicut eni
 plectrum cordis: ita lingua inludatur dentib; & uocalem
 reddit sonum: cuius palpare sunt manus: consequenter
 & brachia habuit; cum igitur omnia membra habuisse
 dicatur: necesse e ut totum corpus habuerit: quod conficit

801
de membris. Non utiq; femineum. sed uirile. id est eiusde
sexus in quo mortuorum est; quod si obtenderis. ergo & nos
post resurrectione co me demus. & quo modo clausis in
gressus est ianuis contra natura pinguium & solidorum
corporum. Audies. nolippt cibum resurrectionis fidem
in calumniam trahere. Nam & archi sinagoge filiae
suscitatus ius sit cibum dari. & lazarus quadriduanus
mortuus cu ipso scribitur in se conuiuium de resurrecti
one eorum fantasma putare. Sin aut clausis in gres
sus e ianuis. & idcirco spiritale & herum corpus lit
teris ad pbare. Ergo & antequa pateret qui contra
naturam gra uiorum corporum sup mare ambulauit
spiritale corpus habuit. & aplos pateris qui & ipse sup
aquas pendulo in gres sit gradu spiritale corpus habuisse
credendum e. cum potenti ad magis & uirtus ostendit di
quando sit aliquit contra naturam. & ut scias in signoru
magnitudine non nature mutatione sed di omni po
tentiam demonstrari; Qui ambulabat fide. coepit in
fidelitate mergeri. nisi eum manus dmi subleuas set
dicentis. Qua redubitafti modice fidei; Miror au
te ob durare frontem loquente dno. Infer digitu tuu
huc. & tange manus meas. & porrige manu tua huc
& mitte in latus meu. & nolite incredul sed fide. & alibi
uidete manus meas & pedes meos. qui a ipse ego sum.
palpate & uide. qui asps carne & ossa non habet sicut
me uideus habere. & cu hoc dixisset. ostendit eis ma
nus & pedes. uitaam audis & carne & pedes & manus

1/2 ossa

& globos mihi statorum atq: etiam quedam delectamenta con-
 fingis; porro si quis cor in fatis ad emone corripitur. qui
 peccata non habuit aut in qua & tate resurrecturi sumus.
 Cur diuersa & tate moriamur. Ingrati^{us} suscipies. O altitudo
 sapientiae & scientiae di. qua inscrutabilia sunt iudicia eius
 & inuestigabiles uiae ei. Quis enim cognouit sensum dñi aut
 quis consilia eius ei fuit. & tate aut diuersitas non mutat
 corporum uarietatem. cum enim corpora nra cotidie
 fluent. & aut crescant. ut in decrecant. Ergo tot
 erimus homines. quo cotidie mutamur. Idcirco
 aut alius fui cu decem anno uis & tate eem. alius cu xxx
 alius cu l; alius cu toto iam us. In capite cano sum;
 Igitur iuxta ecclesiarum traditionis & aptm paulu
 illud respondendum quod in lris uirum pfectum in men-
 suram & tate plenitudinis xpi resurrecturi sumus. in
 qua & tate adam conditum iudei autumant. & dnm salua-
 torem legimus. surrexisse. Temulta alia que de utro q:
 testamento in suffocatione herodici ptuli; & quo die ita
 cepit homine detestari. & omes qui eiusdem dogmatis
 erant. ut eos. publica hostes dñi p clamare. Et hoc dixi.
 non ut breuiter heresim confitarem. cui multar uolumi-
 nib. respondendum e. Sed ut fidem tante femine osten-
 derem. que maluit inimicitias hominu subire pp & uas.
 qua di offensam amicitus noxus puocare. Dicam ergo
 ut ceperam nihil ingenio ei docilius fuit. tarda erat
 ad loquendum. uelox ad audiendum. Memor illius pcep-
 ti. audi israt & tace; Scripturas scas tenebat memorit.

in iudicia dñi aby-
 sus multa. & loq:
 auto tu do
 fundu. diuina est
 sapientie.

& cū amarā historiam. & illud ueritatis dicere fundamentum magis sequebatur intelligentiam spiritalem. Et hoc d. mine ^{ad} & diffractio nem animi ptegebat. Deniq. conpult me. ut uetus & nouum instrumentum cū filiā edisserente plegeret. quod ppt uere cundiam negans. ppt ad fiduitatem & crebras postulationes ei pfta. ut docerem qd diceret. Nonā memet ipso. id est apsumptionis pessimo pceptore. sed ab illustrib; ecclē uiris. sic ubi esitabam & nescire me in re genu e confitebar.

Nequaquā mihi uolebat ad quiescere. sed iugi inter rogatione cogebat. ut e multis ualidiss q; sententis quas mihi corpore uiderentur p babilior indicarem. loquar ut. & aliud quod forsitan emulur uideatur incredulit. g. lum; hebream linguam quā ego ab adultis centia multo labore ac sudore ^{& ptegebat} didici. & in fatigabili meditatione non desidero. ne ipsa ab ea deserat discere uoluit. & consecuta ē. Itaut psalmos ebreice caneret. & sermone absq; ulla latine lingue ppropriate resonaret. Quod quidem usq; hodie in sca filia ei eustochium cernimus. que ita semp adhesit matri & eius obediret imperis. Numquā absq; ea cubaret. numquā pceret. numquā cibum caperet. ne unū quidem nummū haberet potestatis sue. Sed & pater nā & mā nā substantio lam amatre distribui pauperib; largitur. & pietatem inparem hereditatem maximam & diuitias crederet. non debeo silentio pterire. quanto & ultrauit gaudio. quod paulā neprem suam ex laim & toxotio gentiam. Immo au & future uirginitatis

re pmissione conceptam audierat. In cuius & crepitaculis
 balbutientem linguam ait cantare. Auiamq; & amitam nomi-
 na dimidiatis uerbis frangere: in hoc solo patrie desideriu
 habuit: filium. nurum. nepotem renunciasse sacro. xpo
 seruire. cognoscere. quod in ptrauit & patre inam nepus
 xpi fla meo reser uatur. Nurus & ueris se tradens pudici-
 tate. socrus opere fide & elemosinis sequitur. & romo cona-
 tur & pri mere. quod hierasolimis illa conpleuit. Quidam
 gimus anima cur ad mortem eius uenire formidet.
 lam du du plixior liber redit tur. dum tamenur adultima
 puenire. quastia centab; nobis & in laudibus illius ~~aut~~ occu-
 patis deferri potest occubitus. Huc usq; p speris nau
 gauimus uentis. & crispantia maris equora labens ca-
 rina sulcabit. Nunc in scopulis incurrit oratio. & tu me
 ab, fluctuum montab; p sens utriusq; monasterio inten-
 ta tur naufragium. Ita ut cogamur dicere. preceptor sal-
 uor nos fac. perimus. Et illud, & surge inquit dormis
 dne; quis enim possit sicis oculis paulam narrare mori-
 entem. incidit ingrauis sima ualitudine. Immo quod op-
 tabat inuenit ut nos desereret. & dno plenius iugere-
 tur; in quo languore eustochie filie pbata semp in matre
 piat. & magis ab omnib; conpbata e. ipsa ad sedere lec-
 tulo fla uellum tenere. sustentare caput. puluillum
 subponere. fricare pedes. manus stomachumq; confo-
 uere. mollia strata componere. aqua calidam tem-
 perare. mappulam adponere. omnium ancillarum
 preuenire officia. Quidquid alia fecisset de sua

/ scabellu

/ m. st. tulio

mercede putare eē substractum, quibus illa p̄ cibis lam^{quibus}
tis & gemitu inter iacentem matrem & sp̄se cū dñi discar
rent. ne priuaretur tanto conubermio. ne illa absente
ui ueret. ne eodem fr̄ & ro postaretur. Sed mortalium
fragilitas & caduca natū. & nisi fides nos extollat ad ce
lum & cōnitat anime p̄mittatur. cū bestiar ac iumentis
corporum una conditio ē. idēst o cubitat iusto & im pio.
bono & malo. mundo & in mundo. sacrificanti & non sa
crificanti. sic bonus ita & qui peccat. sicut qui iurat. sic
& his qui iuramentū m̄cur. Similit̄ homines & iumenta
in fauilla & cinere dissoluntur. Quid diu differo.
& dolorem meū in alius in morando facio languio remisen
tebat prudentissima feminarum ad eē mortem & fri
gente alia parte corporis atq; membrorum. solē amne
te pore in scō & sacro pectore palpitare. & nihil om
nis qua si ad suas p̄geret alienos q; dispiceret illos uer si
culos susurrabat. Dñe dilexi decorem domus tuae.
& locum habitationis gloriae tuae. Et quā dilecta taber
nacula tua dñe uisitatum. concupiret & defecit anima mea
in atris dñi. Et elegeri abiectus eē in domo dī mei magis
quā habitare in tabernaculis peccatorum; Cumq; ame
interrogaretur. cur taceret. cur nollet respondere in cla
manti andole re & aliquid greco sermone respondit. nihil
se habere molestiae. Sed omā qui & a & tranquilla respi
cere. Post hęc obmutuit. clausis oculis qua si humana
dispiceret. usq; ad ex p̄irationē anime eordem rep̄ce
bat uersiculos. uox ut audire. quod dicebat & audire

defectus

possemus. Digtumq; ad ostententis crucis signū pingebat
 in labur; de se ce rat sp̄s. & ane labat in morte. anima que
 erumpere. regeſtens. ipsum sudorem quo mosta li um
 utta finitur in laudes dñi conterebat. Ad erat hierasoli
 maru ^{Gal. p̄p̄. epi.} urbium. & sacerdotum in feroris gradus ac leurtaru
 in numerabilis multitudine. omnium monasterium. uirgi
 nu & monachorum chori repleuerant. Statim que ut
 audiuit sponsum uocantem. surge ueni. pxima mea speci
 osamea columbamea. quō ecce hiemps transiit. plūia
 abut sibi. & are spondit. flores uisunt interia. tem pus
 sectionis aduent. & credo uidere bona dñi interia uiuen
 tium; & hinc non uilulatus. non plancus. ut int̄ sc̄ti
 homines fieri sol. sed psalmorem linguis diuersis & ami
 na concrepabant; Translataq; episcoporum manib;
 & ceruicem ferēro subitientib; Cū alii pontifices lampa
 des cereos ^{q. p̄p̄e} referrent. Alii choros psallentium ducerent.
 in media ecclā in spelunca saluatoris ē posita. Tota ad
 funus ei. palestinarum urbium turba conuenit. que
 monachorum latentium in heremo cellula sua tenuit.
 Quā uirginū secreta cubiculorum tenuerunt. sacri legū
 putabant. qui non tali femine ultimū reddidisse & offi
 tium. Uidus & pauperes in exemplum dorcadis uester
 ab ea p̄bitas ostendebant. Omnis inopum. ^{multitudo.} matres &
 nutritiam se p̄ dēdisse clamabant. Qd̄ q; mirū sit. nihil
 pallor mutare & in facie. sed ita dignitas quēdam & gra
 uttas ora compleuerat. ut eam putares non mostuam
 sed dormentem. Greco latino syroq; sermone psalmi

. f. f. d. o. f. e.

. A. u. r. u. m. e.

. f. r. e. r. a. n. t.

. f. d. n. u. r. c. u. l. e.

in ordine p̄sona bant non solū tri duo & donec sub̄t ecclā & iux
ta specum dñi consideretur. sed p̄ om̄ nē eb do mat̄em cundis
qui uenerant suum funus & p̄prias credentib; lacrimas.
Venerabilis uirgo filia eī eustochium quasi ab lactata sup̄ ma
trem suam abstrahi a parente non poterat; De osculari oculos
herere uultu. totum corpus amplectari. & secū matre uelle
sepeliri. Testis est ih̄s. ne unū quidem nū mū ab ea filie dere
lictū. sed ut ante iā dixi derelictū magnū es alienū. & quod
ita difficilior fr̄atrum & sc̄orum inmensam multitudinē quod
& susten tare arduū. & abicere impium ē; Quod hac uirtute
mirabilib; feminam nobilissime familie magnis quondam
opib; tanta fide om̄a dilargitā. ut ad egestatē pene ultimā
p̄ueniret. lacerant alii pecunias in carbonū di era congesta
funabilis que aureis dona pendentia; Ne mo plus dedit
pauperib; quā quesi bi nihil reliquit; Nunc illa diuitis
fruitur. & herbis que nec oculus uidit. nec aures audiuit nec
in cor hominis ascendit. ^{nostram} uicem dolemus. & in uidere
potius gloriæ eī uidebimur. Si uoluerimus diuitis re
flere regnantem; secura esto. eustochiā magna hereditate
ditata es; Non solum effusio sanguinis in confessione re
putatur. Sed deuote quoq; ^{Immaculata} mentis. seruitus cotidiana
martyrium ē. Illa corāna derosis & uoluis ^{textur} flectitur. ista
deliliis. Unde & in cantica scribit̄ cantacorū. fr̄atru heli
m̄s candidus & rubicandus. & in pace & in bello eadem p̄
mia uincitib; tribuens. Quāt̄ in quā tua audiuit cum ha
braham. & i d & terra tua & de cognatione tua. & ueni inter
ram quā ostendā tibi; & p̄ h̄eremiam dñm p̄cipientem.

X̄ post tua dñs. Reḡ magis gauderes. mater tua longo martyrio condinata est.

fugite de medio babilonis & saluate animas uias & usq;
 ad diē mortis sue non ē reuersa in chal de am; nec ollas
 egypti & uirulentias carnum desiderauit; Sed choris
 comitata uirgineis. e saluatoris effeda. & de par uulo
 b&hlem celestia regna conscendens. dicitur Ad uera
 no emi; populu tuus⁷ popu⁷ m^r. & d^r tuus. d^r meus; hie tibi
 bru addu. as lugubra ci uicular eodem que tu sustines
 dolorem dicta ui. Nam quoties cuq; filu figere uolui.
 & opus & carare pmissum. Totiens obriguerunt digi
 ti. cecidit manus. sensus elanguit; Unde & inculta ora
 tio: uotum scribentis absq; ulla elegancia & uerboru
 lepore testatur. **EXPLICIT**

Vale paula & cuncta^{cul} te restui ultima senectutem ora
 tio n^o b; iu ba⁷ fides & oratio tu⁷ xpo te socent. p sens
 facilius quod postulas impetrabis. & egimo num tu aere
 pennius. quod nulla destruere possit uetustas; incidi
 elogium sepulchri tuo. quod hinc uolumini subdi^{di} ut
 quo cuq; n^r sermo p uenerit. telau datam^{te} in b&hlem
 condita lector ag^{cat} titulum sepulchri; Scipio quam
 genuit paula fuere parentis; Cyaccorum sobolis agme
 no n^r in clita plir; hoc iac& intumulo paula d^r exere
 priores; eusto chie gene^{trix} romanē primē senatus;
 pau periem xpi & b&hleemita carum⁷ secuta ē; & in f⁷ d⁷ n⁷ b;
 spelunce; respicis angustu p cisa rupe sepulchru. hospi
 tium paulē. celestia regna teneras. fratrem cognator
 patriam q; relinquent; di uitas sobole b&hleemita co
 conitator antra; mu nera por tantes hominiq; regi q;

/ foribus

A hic p⁷ sepe tuum xpe. atq; hic mystica magis postumit

do q; dedere. Dormiunt sc̄a & beata paula uir kt̄
februarias. in sabat̄ post solur occubitum. sepulta ē
u. kt̄. eorundem, honor' aug. u. & a resteno conso
lib; uixit in sc̄o pposito ro me annos. u. bethleem
annos. xx; omne uite tempus impleuit annos. lvi
mensib; uui dieb; xxi.

Explicit ep̄t̄a phīū. Sc̄e paulie die Rom̄e editū;
Incipit ep̄t̄a Sci hiero ad p̄cipiā uirginem

Scio me principia in xpo filia a plerisq; rep̄hen
di quod intendū scribam ad mulieres & fragiliorē
sexum marib; p̄feram & idcirco debeo primū obtrac
tatorib; meis respondere & sic uenire ad disputa
ti unculā quā rogasti. Si uere descripturis quere
rent mulierib; non loquerer si barachire uoluisse ad pe
lium debbo de uictis hostib; n̄ triū phassē heremias carce
re ducitur & quia periturus isrl̄ uirum n̄ recipiat p̄ phœan
tem chaldeis mulier suscitatur. Sacerdotes & pharisei
cruce figunt filium di & maria magdalene plorat ad cruce
Unguenta parat querit in tumulo. ostulani int̄rogat dnm
re cognoscit p̄git ad apostolos reptum nuntiat. Illi dubi
tant ista confidit. uere turris candoris & libaniq; p̄spicit
faciem damasci sanguinem uidelicet saluatoris ad sacci
penitentiam puocante. Defecerant sarre muliebria
& ideo ei abraham subicitur & dicitur ad eum omnia que
dicit tibi sarra audi uocem ei. Illi defecerant muliebria tu
numquā habuisti muliebria. Sicut de uoratur a uirgine
xpm potat in corpore. lam possidet qd̄ futura ē rebecca